

PREADVIES OPENBARE RUIMTE

GOOD PRACTICES JONGERENPARTICIPATIE

Youngo10 | Stichting LOKAAL | Juli 2019

COLOFON

**Young010 wordt ondersteund en begeleid door
Stichting LOKAAL. Centrum voor democratie in Rotterdam.**

p/a Het Industriegebouw
Goudsesingel 96
3011 KD Rotterdam

www.lokaal.org | www.young010.com | 010 44 33 060

Beeld voorpagina (Landjeplein): Hester Blankestijn

© 2019 Stichting LOKAAL Rotterdam. Niets uit deze publicatie mag zonder toestemming van LOKAAL op enige wijze worden gekopieerd, vermenigvuldigd, opgeslagen of openbaar gemaakt.

*Volg Young010 ook op Facebook en Instagram
via facebook.com/young010rotterdam en
instagram.com/young010rotterdam.*

Young010 werkgroep 'Openbare Ruimte'

Koen van der Aa
Wijnand Staal
Ibrahim Acharki
Shivano Raghoenathsing
Oliver Colignon
Rico Idris
Chaimae Fadis
Uwa Ojo
Sofie Breukhoven
Wassima el Mousaoui
Tishana Martijn
Adonijah Agyeman-Prempeh

INHOUD

Inleiding	4
Aanleiding	4
Probleemstelling	5
Proces	5
Good Practices	5
Algemene Participatie	6
Jongerenparticipatie	7
Voorbeelden	8
Slot	10

Inleiding

Binnen een stadsgemeenschap is het nodig dat elke groep actief een bijdrage levert, oftewel participeert, om de stad te verbeteren. Maar hoe zorgen we ervoor dat jeugd niet achterblijft en ook een stap naar het spreekgestoelte zet? Young010, de Rotterdamse jongerenadviesraad, heeft de vertegenwoordiging van de Rotterdamse jongeren op zich genomen. Wij hebben ervaren dat het essentieel is dat juist jongeren de ruimte en toegang krijgen tot participatiemogelijkheden. Juist bij een vraagstuk omtrent de omgeving.

Het is aan de gemeente om de jeugd te laten profiteren van de keuzes die zij maakt en in dit proces willen wij als jongerencollectief meedenken en een stimulerende rol spelen. Wij hebben bij het opzetten van dit rapport nauw samengewerkt met gemeente Rotterdam, in het bijzonder met gebiedsmanager Lot Mertens. Als werkgroep hebben wij problemen aangekaart, ideeën geopperd en voorbeelden uitgewerkt. Uiteindelijk hebben we een advies opgesteld dat de participatie van jongeren rondom de omgevingswet van meerdere kanten belicht, zodat de gemeente hierop kan inspelen en de visie van de jongeren toepasbaar wordt. Ons doel is en blijft altijd de stad leuker, mooier en beter te maken voor jongeren.

Aanleiding

De Omgevingswet is een nieuwe wet die in 2021 van kracht wordt. De wet bundelt 26 verschillende wetten over de omgeving in één nieuwe wet. Dit maakt het overzichtelijker en makkelijker om mee te werken voor iedereen. Een belangrijk facet van de Omgevingswet is participatie. De gemeente Rotterdam is wettelijk verplicht participatie te waarborgen wanneer het gaat om veranderingen in de openbare ruimte (<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl>). Hierbij wordt niet gezegd hoe deze participatie moet plaatsvinden of waar het aan getoetst dient te worden, er valt dus een gat in de opdracht vanuit de Omgevingswet.

De werkgroep ‘Openbare Ruimte’ van Young010 is aan de slag gegaan om te onderzoeken hoe de jongeren van Rotterdam betrokken kunnen worden bij besluitvorming omtrent de openbare ruimte.

Probleemstelling

Vanuit de overheid ligt er door de Omgevingswet een vraag naar participatie. De Omgevingswet geeft niet aan waar deze participatie aan moet voldoen of hoe deze georganiseerd dient te worden.

Burgers laten participeren in het ontwerp van visies omtrent de openbare ruimte is lastig. Het betreft vaak een lang traject waar veel tijd ingestoken moet worden. Het is een enorm intensief traject die niet lichtelijk ondernomen kan worden. (Zoals Arjan van Veelen ook stelt in zijn artikel voor De Correspondent 'Cocreatie op een Rotterdams pleintje, veel lullen en een beetje poetsen' over het project Mooi, Mooier Middelland.) Om dit met jongeren te doen is een nog grotere uitdaging. Jongeren weten vaak niet dat ze hun mening kunnen geven. Ook denken ze vaak dat er toch niets mee gedaan wordt. Daarnaast hebben jongeren het druk met school, werk, vrienden, sport en hobby's.

Proces

Young010 heeft de handschoen opgepakt en is aan de slag gegaan met dit probleem. We hebben eerst manieren verzonnen waardoor jongeren zouden kunnen participeren in de ontwikkeling van de openbare ruimte. Hieruit kwam een aantal ideeën die we verder uitgewerkt hebben. Al snel kwamen we er achter dat er niet een eenduidige oplossing is. Participatie kan op heel veel verschillende manieren en afhankelijk van waar je naar op zoek bent kies je een methode.

Om deze reden heeft Young010 ervoor gekozen om eerst een preadvies te schrijven met een overzicht van good practices omtrent jongerenparticipatie. Vervolgens wordt een aantal van de oorspronkelijke ideeën getoetst aan deze good practices.

Na de zomer van 2019 worden deze ideeën verder uitgewerkt en uitgetoetst op het Landjeplein te Cool-Zuid.

Good Practices

Young010 heeft nagedacht over jongerenparticipatie in het kader van de Omgevingswet en is zo tot een aantal good practices gekomen. Sommige van de good practices hebben

betrekking op participatie in het algemeen. Deze practices zijn echter ook belangrijk om toe te passen wanneer het gaat om jongerenparticipatie. We hebben voor de duidelijkheid de practices opgesplitst in twee delen. Algemene good practices en good practices specifiek voor jongeren.

Algemene Participatie

Laagdrempelig

Deze good practice kan opgesplitst worden in twee onderdelen; inhoud en locatie. Hou het laagdrempelig. Het is belangrijk om participatie voor iedereen toegankelijk te houden. Dit betekent dat het onderwerp niet te ingewikkeld is en in behapbare stukken wordt aangeboden. Maar als men om meer informatie vraagt bied die dan wel aan.

Daarnaast moet ook de locatie laagdrempelig zijn. Het is aan te raden om bijeenkomsten te organiseren op plekken waar mensen (óók jongeren) sowieso al komen. Een voorbeeld hiervan in Cool-Zuid is het Landjeplein. Het Landjeplein is een verzamelplek voor de hele wijk waar jongeren zich ook thuis voelen.

Concreet/Tastbaar

Een visie op een beleidsplan gaat veel jongeren de pet te boven. Hou het simpel, praktisch en behapbaar. Elk beleidsplan moet uitgelegd kunnen worden in een aantal zinnen.

Doorlooptijd

Je kan niet verwachten dat mensen die vrijwillig participeren veel tijd er voor over hebben. Houd de bijeenkomsten kort en krachtig.

Manage verwachtingen

Communiceer duidelijk wat het traject is en wat er gebeurt met de feedback die gegeven wordt. Worden de uitkomsten meegewogen? Zijn de uitkomsten wat er echt gaat gebeuren? Op welke termijn gebeurt dat dan? Koppel daarnaast ook tijdig terug wat er gebeurt is met de feedback. Mensen vinden het prima als hun voorstel niet wordt uitgevoerd zolang dat maar duidelijk gecommuniceerd wordt met een uitleg.

Serius nemen

Het is belangrijk om mensen die participeren serieus te nemen. Mensen willen zich gehoord voelen en willen dat er serieus wordt omgegaan met hun mening maar ook hun tijd. Het persoonlijk uitnodigen en het managen van verwachtingen is hierbij belangrijk.

Maak het leuk

Een saai onderwerp hoeft niet te betekenen dat de bijeenkomst saai is! Zorg dat mensen het naar hun zin hebben en dat ze met een goed gevoel naar huis gaan. Ontvang mensen hartelijk, bied iets te eten of drinken aan en vergeet hierbij niet dat jongeren minder grote afnemers van koffie en thee zijn.

Jongerenparticipatie

Kaders

Kaders kunnen helpen om focus aan te brengen. Maar het is ook belangrijk om juist de creativiteit van de jeugd te benutten. Breng kaders alleen aan wanneer dat wenselijk is voor het proces. Kom je inspiratie en verhalen halen? Of is er een praktische keuze te maken?

Belevingswereld

Sluit aan bij de belevingswereld van de jongeren, maar maak niet de vergissing dat de belevingswereld van jongeren zich enkel afspeelt in de vrije tijd. Jongeren hebben ook een mening over onderwerpen zoals verkeer en veiligheid. Alles waar jongeren mee in aanraking mee komen ligt in hun belevingswereld.

Uitnodigen

Jongeren geven aan het fijn te vinden om uitgenodigd te worden. Een persoonlijke uitnodiging heeft veel meer kracht in zich dan een algemene uitnodiging op een poster in het Huis van de Wijk.

Voorbeelden

Youngo10 heeft een aantal voorbeelden bedacht waarop jongerenparticipatie gerealiseerd kan worden. Deze zijn bedacht met bovenstaande good practices als leidraad.

Wijk-BBQ

Gezelligheid is iets waar mensen op afkomen. Een event op wijkniveau zorgt voor een betere cohesie binnen de wijk. Mensen ontmoeten elkaar en gaan in gesprek met elkaar. Dit is een goed moment om deze mensen ook te bevragen! Doordat het in de wijk wordt georganiseerd is ook voor jongeren de drempel laag om te participeren. Dergelijke events worden al georganiseerd door lokale initiatieven en door bijvoorbeeld Opzoomer Mee. Op dit soort events kan dan aangehaakt worden om enquêtes af te nemen, om het gesprek aan te gaan met bewoners of andere manieren van het verzamelen van ervaringen.

Straat Stembus

Ben je alleen benieuwd of mensen liever optie A of B willen? Dan is het een idee om een stembus langere tijd op een openbare plek in de wijk neer te zetten. Nodig mensen persoonlijk via brief uit om hun stem te laten horen door middel van een simpele stembrief in de stembus te gooien. Doordat deze bussen langere tijd op straat staan kunnen mensen stemmen wanneer ze willen. Door de stembus opvallend te maken en tegelijkertijd mensen ervoor uit te nodigen zullen meer mensen er gebruik van maken is de verwachting.

Enquêtes

Youngo10 denkt dat het afnemen van enquêtes een goede methode is voor jongerenparticipatie. Jongeren vinden het vaak geen probleem om een enquête in te vullen mits deze niet te lang is. Een geadresseerde enquête werkt beter doordat jongeren zich dan echt aangesproken voelen. De meeste jongeren zullen hem het liefst digitaal invullen. Een beloning verloten onder de inzendingen helpt bij de motivatie.

Stem op wielen

Meer de diepte in? Rij een stembus de wijk in! Wij zien een stembus voor ons als een bus waar je in kan zitten en aan een tafel het gesprek aan kan gaan over een vraagstuk in de wijk. Dit gesprek dient om verhalen op te halen uit de wijk. Wat speelt er? Wat moet er veranderen aan,

bijvoorbeeld, het Landjeplein? Hoe zorgen we dat de nieuwe bewoners uit de torens zich onderdeel voelen van de wijk?

Dit gesprek kan tussen bewoners zijn of met bewoners en gemeente of elke andere combinatie passend bij het vraagstuk. De bus dient als laagdrempelige plek om in korte tijd je verhaal te kunnen doen. Het is een kwalitatieve manier om de stem van de wijk te inventariseren.

Doordat de bus mobiel is kan hij op elk punt in de wijk staan. Daarnaast is de bus een eyecatcher en kan hij op irreguliere tijden functioneren. Dit maakt hem laagdrempelig. Doordat de participatie hier een gesprek betreft is ook de doorlooptijd gering.

Slot

De Omgevingswet geeft als opdracht aan overheden om participatie te waarborgen maar geeft niet aan hoe. Het is voor de gemeente al een uitdaging om te communiceren met haar burgers, maar om jongeren te betrekken bij de openbare ruimte lijkt een nog grotere.

U heeft in dit preadvies kunnen lezen wat de aanbevelingen zijn van Young010 omtrent jongerenparticipatie in het kader van de Omgevingswet. Wij hebben gekeken vanuit onze eigen ervaringen en inzichten hoe wij denken dat jongerenparticipatie vormgegeven kan worden. Hieruit zijn een aantal good practices gekomen evenals een aantal praktische voorbeelden.

Dit preadvies moet gezien worden als een opdracht aan de ambtenaren. Jongerenparticipatie is geen vinkje in de omgevingsvisie. Jongerenparticipatie moet gezien worden als een integraal onderdeel van de visie. Pak deze good practices en voorbeelden en ga er echt mee aan de slag!

Beeld: Sander van Wettum

young
010

www.lokaal.org | www.young010.com